

Spis treści

Od autorów	8
Nauki geograficzne w systemie nauk	9
I. ŹRÓDŁA INFORMACJI O PRZESTRZENI GEOGRAFICZNEJ. ZNACZENIE BADAŃ GEOGRAFICZNYCH	13
1. Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji geograficznej	15
1.1. Mapa – podstawowe źródło informacji o powłoce krajobrazowej	15
1.2. Literatura fachowa i czasopisma. Publikacje statystyczne	23
1.3. Elektroniczne źródła informacji. Rejestracje satelitarne	27
2. Znaczenie badań geograficznych	31
2.1. Metodyka badań geograficznych	31
2.2. Kartograficzne metody przedstawiania obiektów. Inne metody prezentacji wyników badań	33
2.3. Wykorzystywanie wiedzy geograficznej	35
II. EWOLUCJA SYSTEMU PRZYRODNICZEGO ZIEMI	37
1. Ziemia jako planeta Układu Słonecznego	39
1.1. Wszechświat i Układ Słoneczny	39
1.2. Ewolucja gwiazd. Budowa Słońca	44
1.3. Kształt i rozmiary Ziemi	46
1.4. Współrzędne geograficzne	49
1.5. Ruchy Ziemi i ich następstwa	51
1.6. Kalendarz	59
2. Ziemia jako otwarty system fizyczno-geograficzny	61
2.1. Geosfery. Wpływ kosmosu na Ziemię	61
2.2. Magnetosfera	64
3. Atmosfera	67
3.1. Skład i budowa atmosfery	67
3.2. Temperatura i ciśnienie powietrza	70
3.3. Ogólna cyrkulacja atmosfery	79
3.4. Międzyzrotnikowa strefa zbieżności. <i>El Niño</i>	83
3.5. Wiatry lokalne	86
3.6. Wilgotność powietrza, chmury i opady atmosferyczne	88
3.7. Pogoda i klimat. Klimaty Ziemi	95
3.8. Prognozowanie pogody	101

4. Hydrosfera	105
4.1. Definicja i właściwości hydrosfery. Obieg wody w przyrodzie	105
4.2. Oceany i morza	107
4.3. Właściwości wód oceanicznych	109
4.4. Ruchy wód oceanicznych	113
4.5. Specyfika wód na lądach	118
4.6. Wody podziemne. Źródła	118
4.7. Rzeki. Systemy rzeczne	124
4.8. Jeziora i bagna	126
4.9. Granica wiecznego śniegu i powstawanie lodowców. Wody w wiecznej zmarzlinie	130
4.10. Długookresowe zmiany klimatu Ziemi. Zlodowacenia plejstoceńskie	136
4.11. Podział hydrograficzny kontynentów	138
4.12. Obszary nadwyżek i niedoborów wody. Bilans wody dla gospodarki	139
5. Litosfera i wnętrze Ziemi	143
5.1. Budowa wnętrza Ziemi	143
5.2. Składniki litosfery – minerały i skały	148
5.3. Złoża minerałów jako składowa zasobów naturalnych Ziemi	151
5.4. Dzieje litosfery i życia na Ziemi	153
6. Kształtowanie powierzchni litosfery	161
6.1. Ogólna charakterystyka ukształtowania powierzchni litosfery	161
6.2. Mechanizmy procesów rzeźbotwórczych – ujęcie globalne	164
6.3. Teoria tektoniki płyt	165
6.4. Dlaczego teorię tektoniki płyt określa się mianem neomobilizmu?	168
6.5. Ruchy epejrogeniczne i izostatyczne. Ruchy górotwórcze	170
6.6. Plutonizm i wulkanizm. Trzęsienia ziemi	174
6.7. Wietrzenie i denudacja	179
6.8. Rzeźbotwórcza działalność rzek	183
6.9. Rzeźbotwórcza działalność wód podziemnych	188
6.10. Rzeźbotwórcza działalność lodowców	191
6.11. Rzeźbotwórcza działalność wód morskich i jeziornych	195
6.12. Rzeźbotwórcza działalność wiatru	199
6.13. Antropogeniczne formy ukształtowania powierzchni litosfery	202
7. Biosfera i pedosfera	205
7.1. Definicja biosfery	205
7.2. Życie w wodach	206
7.3. Życie w środowisku lądowo-powietrznym	208
7.4. Procesy glebotwórcze. Erozja i degradacja gleb	216
7.5. Gleby strefowe, śródstrefowe i niestrefowe	219
7.6. Systemy geomorfogenetyczne	223

III. ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNE POLSKI	227
<hr/>	
Położenie geograficzne	229
1. Budowa geologiczna. Ukształtowanie powierzchni	230
1.1. Budowa geologiczna	230
1.2. Główne cechy rzeźby powierzchni litosfery w Polsce	236
<hr/>	
2. Klimat	241
2.1. Masy powietrza	241
2.2. Warunki termiczne i opady atmosferyczne	242
2.3. Regionalizacja klimatyczna	245
<hr/>	
3. Wody	247
3.1. Wody powierzchniowe i podziemne. Bilans wodny	247
3.2. Morze Bałtyckie	253
<hr/>	
4. Szata roślinna i świat zwierzęcy. Gleby	255
4.1. Formacje roślinne	255
4.2. Świat zwierzęcy	257
4.3. Rodzaje i rozmieszczenie gleb. Bonitacja użytków rolnych	259
<hr/>	
5. Fizycznogeograficzna regionalizacja Polski	265
5.1. Regionalizacja fizycznogeograficzna Polski w układzie dziesiętnym	265
5.2. Ogólna charakterystyka wybranych makroregionów i mezoregionów	266
 Skorowidz	 275